

MINISTARSTVO PRAVOSUĐA

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE
KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA**

Zagreb, siječanj 2017.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovog Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, broj 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Materiju oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem trenutno regulira Zakon o postupku oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem („Narodne novine“, broj 145/10., u daljnjem tekstu: ZOPOIK), ali dijelom je regulirana i odredbama Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“, broj 152/08, 76/09, 80/11, 121/11 – pročišćeni tekst, 91/12 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12, 56/13, 145/13 i 152/14, u daljnjem tekstu: ZKP/08), pa i Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, broj 76/09, 116/10, 145/10, 57/11, 136/12 i 148/13, dalje u tekstu: Zakon o USKOK-u) i Prekršajnog zakona („Narodne novine“, broj 107/07, 39/13, 157/13 i 110/15). ZOPOIK je u prvom redu bio donesen s ciljem da se u njemu objedini zakonska regulacija postupka oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom i prekršajem odnosno postigne cjelovito, jasnije i jednostavnije uređenje ovog postupka. Međutim predmetna je materija i dalje ostala regulirana i u drugim zakonima, pa navedeni cilj nije bio ostvaren.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom te posljedice koje će donošenjem zakona proisteci

Imajući u vidu gore navedeno, intencija je predlagatelja da se objedinjavanjem ključnih odredbi koje se odnose na oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom u ZKP/08 izbjegne neujednačenost u njihovoj primjeni. Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku, čiji je postupak donošenja u tijeku paralelno s donošenjem ovog Zakona, na jednom će mjestu biti objedinjene sve odredbe o postupku predlaganja i određivanja privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, koje će se primjenjivati i u predmetima iz nadležnosti USKOK-a, posebno reguliranje ovih mjera odredbama ZUSKOK-a postalo je suvišno te je odredbe koje se odnose na privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom bilo potrebno brisati iz Zakona o USKOK-u.

Intencija je predlagatelja objediniti pravnu regulaciju postupka oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, odnosno protupravnom radnjom u jednom propisu. No, valja naglasiti kako se time ne gubi „dodana vrijednost“, već se propisivanjem iste materije u ZKP/08, kao organskom zakonu, osigurava puna i jedinstvena primjena ovih odredaba u praksi. Na kraju valja dodati i da postupak oduzimanja imovinske koristi, kao adhezijski postupak, prema mišljenju predlagatelja treba biti reguliran upravo u Zakonu o kaznenom postupku, dok bi se pojedina pitanja koja se tiču ovrhe, raspolaganja s oduzetim stvarima i

slično, a koja se ne odnose izravno na kazneni postupak, i dalje trebala regulirati posebnim propisima.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA S OBRAZLOŽENJEM

Članak 1.

U Zakonu o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, broj: 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12. i 148/13.) Glava IV „Osiguranje prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom“ i članci 50. do 57. i članci 59. do 61. brišu se.

Prijelazna i završna odredba

Članak 2.

Mjere osiguranja prisilnog oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom određene sukladno odredbama Zakona o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta („Narodne novine“, br. 76/09., 116/10., 145/10., 57/11., 136/12. i 148/13.) do stupanja na snagu ovog Zakona, ostaju na snazi i nakon stupanja na snagu ovoga Zakona. Daljnje postupanje po tim mjerama provest će se u skladu s odredbama Zakona o kaznenom postupku.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1. Člankom 1. propisano je da stupanjem na snagu ovog Zakona prestaju važiti u njemu navedene odredbe Zakona o USKOK-u. Radi se o odredbama Glave IV. Osiguranje prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom. Razlog za brisanje predmetnih odredaba Zakona o USKOK-u se nalazi u tome što će stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku u Zakon o kaznenom postupku biti prenesene sve relevantne odredbe o postupku predlaganja i određivanja privremenih mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi, koje će se primjenjivati i u predmetima iz nadležnosti USKOK-a. Stoga je posebno reguliranje ovih mjera odredbama Zakona o USKOK-a postalo suvišno te je citirane odredbe bilo potrebno brisati, a imajući u vidu cilj predlagatelja da navedena materija bude regulirana jednim zakonom te da se objedini pravna regulacija postupka oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom, odnosno protupravnom radnjom, a sve kako bi se izbjegla paralelna primjena više propisa koji reguliraju istu materiju.

Uz članak 2. Prijelaznom i završnom odredbom propisuje se pravna sudbina mjera osiguranja oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom koje su određene prema odredbama koje se brišu ovim Zakonom.

Uz članak 3. Odredbom članka 3. propisuje se stupanje na snagu ovog Zakona.

V. ODREDBE ZAKONA O UREDU ZA SUZBIJANJE KORUPCIJE I ORGANIZIRANOG KRIMINALITETA KOJE SE MIJENJAJU

IV. OSIGURANJE PRISILNOG ODUZIMANJA SREDSTAVA, PRIHODA ILI IMOVINE OSTVARENE KAZNENIM DJELOM

Članak 50.

(1) Odredbama ovoga dijela Zakona uređuje se postupak po kojemu Ured i sudovi prethodnim ili privremenim mjerama (mjere osiguranja) osiguravaju prisilno oduzimanje sredstava, prihoda ili imovine u vezi s kaznenim djelima iz članka 21. ovoga Zakona.

(2) Postupak prema stavku 1. ovoga članka nije kazneni postupak i u njemu se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Ovršnog zakona, ako odredbama ovoga Zakona nije što drugo propisano.

(3) prestao važiti.

Članak 51.

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovome dijelu Zakona znače:

1. »*sredstvo*« – svaki predmet uporabljen ili namijenjen uporabi, na bilo koji način, u cijelosti ili djelomice, pri počinjenju jednog ili više kaznenih djela ili predmet koji je rezultat kaznenog djela,

2. »*prihod*« – bilo kakvu imovinsku korist pribavljenu kaznenim djelom,

3. prestao važiti,

4. »*račun*« – poslovni oblik prema kojem banka ili neka financijska ustanova obavlja promet novcem ili drugim platežnim sredstvom dopuštajući njegovo polaganje i podizanje za tuđi račun,

5. prestao važiti,

6. prestao važiti,

7. prestao važiti.

Članak 52.

(1) prestao važiti.

(2) Za provedbu mjere osiguranja mjesno je nadležan sud koji bi bio mjesno nadležan za provedbu ovrhe.

(3) Nakon započinjanja kaznenog postupka za odlučivanje o produljenju roka na koji je mjera osiguranja bila određena nadležan je sud pred kojim se vodi kazneni postupak.

(4) prestao važiti.

Članak 53.

(1) Postupak prisilnog osiguranja oduzimanja sredstva, prihoda ili imovine iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona pokreće Ured po službenoj dužnosti. U postupku se pazi na čast i dostojanstvo protivnika, a javnost je isključena do pravomoćnosti odluke o mjeri osiguranja iz članka 56. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Postupak je hitan i može se pokrenuti prije kaznenog postupka.

(3) prestao važiti.

(4) prestao važiti.

Članak 54.

(1) Prije podnošenja zahtjeva iz članka 56. stavka 1. ovoga Zakona Ured može od građana prikupljati potrebne podatke.

(2) prestao važiti.

(3) Fizička osoba koja drži isprave i dokaze o izvorima stjecanja osobnih dohodaka i prihoda po bilo kojoj osnovi mora ih predati Uredu ako je vjerojatno da bi se na temelju njih moglo identificirati, locirati i kvantificirati bilo koje sredstvo, prihod ili imovina ostvaren ili povezan s kaznenim djelima organiziranog kriminaliteta. Ako tako ne postupi, Ured će od suda zatražiti protiv nje izricanje mjere članka 268. Zakona o kaznenom postupku.

Članak 55.

(1) Sud će na prijedlog Ureda odrediti mjeru osiguranja prisilnog oduzimanja sredstava, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelom ako utvrdi da:

1. postoje osnove sumnje da je fizička ili pravna osoba počinila kazneno djelo iz članka 21. ovoga Zakona,

2. postoje osnove sumnje da su ukupna sredstva, prihodi i imovina te osobe stečeni kao imovinska korist od kaznenog djela,

3. vrijednost tih sredstava, prihoda ili imovine prelazi ukupnu svotu od 100.000,00 kuna i

4. prestao važiti.

- (2) prestao važiti.
- (3) prestao važiti.
- (4) prestao važiti.
- (5) prestao važiti.

Članak 56.

(1) Zahtjev Ureda za pokretanje postupka iz članka 50. stavka 1. ovoga Zakona sadrži:

- 1) kratki činjenični opis kaznenog djela i njegov zakonski naziv,
- 2) podatke o fizičkoj ili pravnoj osobi u odnosu na koju se zahtjev podnosi,
- 3) opis sredstava, prihoda ili imovine koje ta fizička ili pravna osoba drži,
- 4) razloge za uvjerenje o postojanju očitog znatnog nerazmjera između vrijednosti sredstava, prihoda i imovine kojima ta fizička ili pravna osoba raspolaže i vrijednosti nadležnim državnim tijelima prijavljenih osobnih dohodaka i drugih primanja,

5) prestao važiti.

(2) Sud će u rješenju o određivanju mjere osiguranja odrediti da se mjera osiguranja odnosi i na dio protivnikovih sredstava, prihoda ili imovine za koji predlagatelj učini vjerojatnim da se po bilo kojem pravnom temelju nalaze kod protivnikovog bračnog ili izvanbračnog druga, srodnika u ravnoj lozi, srodnika u pobočnoj lozi do trećeg stupnja zaključno te srodnika po tazbini do drugog stupnja zaključno i posvojenika i posvojitelja.

(3) Sud će u rješenju o određivanju mjere osiguranja odrediti da se mjera osiguranja odnosi i na dio protivnikovih sredstava, prihoda i imovine za koji predlagatelj učini vjerojatnim da se po bilo kojem pravnom temelju nalazi kod druge fizičke ili pravne osobe, osim ako odredi da ima mjesta primjeni pravila o zaštiti poštenog stjecatelja.

(4) Mjeru osiguranja iz članka 55. ovoga Zakona sud određuje odmah, a najkasnije dvanaest sati nakon primitka zahtjeva predlagatelja. U rješenju kojim se određuje mjera osiguranja sud će označiti vrijednost sredstva odnosno iznos prihoda ili koristi ostvarene kaznenim djelom i vrijeme za koje se ona određuje.

(5) prestao važiti.

(6) Obrazloženo rješenje o određivanju mjere osiguranja sud će dostaviti protivniku, banci i drugim osobama koje se bave platnim prometom te po potrebi i drugim državnim tijelima.

(7) Danom otvaranja stečajnog postupka nad protivnikom osiguranja vrijednost sredstva ili iznos prihoda ili koristi ostvarene kaznenim djelom određene rješenjem iz stavka 2. ovoga članka smatra se dospjelim iznosom na kojem postoji pravo razlučnog namirenja.

Članak 57.

(1) Sudac će održati ročište za potvrdu rješenja iz članka 56. stavka 4. ovoga Zakona u roku od 21 dana od donošenja. Nedolazak protivnika ne sprječava održanje ročišta.

(2) Nakon saslušanja stranaka, sud će ukinuti ili potvrditi rješenje o mjeri osiguranja.

(3) Sud će ukinuti mjeru osiguranja ako:

1. protivnik učini vjerojatnim da vrijednost sredstava, prihoda ili imovine iz članka 55. stavka 1. točke 3. ne prelazi 100.000,00 kuna,

2. protivnik vjerodostojnim ispravama učini vjerojatnim zakonito podrijetlo svojih izvora sredstava, prihoda ili imovine,

3. protivnik učini vjerojatnim da ne postoji opasnost da će onemogućiti ili znatno otežati oduzimanje imovine, sredstava ili prihoda.

(4) Ako protivnik osiguranja vjerodostojnim ispravama učini vjerojatnim zakonito porijeklo samo dijela svojih izvora sredstava, prihoda ili imovine, sud će ukinuti mjeru osiguranja u odnosu na taj dio sredstava, prihoda ili imovine.

(5) Ako potvrdi rješenje, sud će za rok od šest mjeseci produjiti vrijeme za koje je mjera osiguranja određena, vodeći računa o težini kaznenog djela, opasnosti da bi se bez mjere osiguranja onemogućilo ili znatno otežalo oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelom te imovinskim prilikama protivnika kao i osoba koje je on po zakonu dužan uzdržavati.

(6) prestao važiti.

(7) prestao važiti.

Članak 59.

Najkasnije tri dana prije isteka vremena na koje je mjera određena, sud će odrediti njezino produljenje ako se nisu promijenile okolnosti pod kojima je mjera određena.

Članak 60.

(1) prestao važiti.

(2) Rješenje o ukidanju mjere osiguranja dostavit će se po službenoj dužnosti Uredu (predlagatelju osiguranja) i protivniku osiguranja.

(3) Protivnik može u takvom slučaju od predlagatelja zatražiti naknadu štete prema općim propisima.

Članak 61.

(1) Osiguranje sredstava, prihoda ili imovine u vezi s kaznenim djelima iz članka 21. stavka 1. točke 2. i 3. ovoga Zakona te kaznenim djelima zlouporabe položaja i ovlasti iz članka 291. Kaznenog zakona, ako je to djelo počinila službena osoba označena u članku 87. stavku 3. Kaznenog zakona, zločinačkog udruženja iz članka 328. Kaznenog zakona i počinjenja kaznenog djela u sastavu zločinačkog udruženja iz članka 329. Kaznenog zakona može se u Republici Hrvatskoj odrediti i provesti prema uvjetima propisanim međunarodnim ugovorom i ovim Zakonom.

(2) O zamolnicama stranih sudova odlučuje nadležni sud, a o zamolnicama drugih državnih tijela o davanju obavijesti u svezi prisilnog oduzimanja sredstva, prihoda ili imovine ostvarene kaznenim djelima odlučuje Ravnatelj Ureda.